

PATVIRTINTA
Valstybinės atominės energetikos
saugos inspekcijos
viršininko
2014 m. gruodžio 31 d.
įsakymu Nr. 22.3-250
(Valstybinės atominės energetikos
saugos inspekcijos
viršininko 2018 m. kovo 1 d.
įsakymo Nr. 22.3-60 redakcija)

BRANDUOLINĖS SAUGOS NORMATYVINIŲ TECHNINIŲ DOKUMENTŲ TOBULINIMO PROGRAMA 2015–2019 METAMS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Branduolinės saugos normatyvinių techninių dokumentų tobulinimo programos 2015–2019 metams (toliau – Programa) tikslas – užtikrinti efektyvų branduolinės saugos reglamentavimą.
2. Rengiant Programą buvo atsižvelgta į šiuos dokumentus:
 - 2.1. Branduolinės saugos reikalavimus BSR-1.1.1-2014 „Branduolinės saugos reikalavimų ir branduolinės saugos taisyklių rengimo tvarkos aprašas“, patvirtintus Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos (toliau – VATESI) viršininko 2009 m. birželio 15 d. įsakymu Nr. 22.3-58 „Dėl Branduolinės saugos reikalavimų BSR-1.1.1-2014 „Branduolinės saugos reikalavimų ir branduolinės saugos taisyklių rengimo tvarkos aprašas“ patvirtinimo“.
 - 2.2. Tarptautinės atominės energijos agentūros (toliau – TATENA) ilgalaikę saugos standartų struktūrą;
 - 2.3. TATENA Branduolinio saugumo serijos planus.

II SKYRIUS BRANDUOLINĖS SAUGOS NORMATYVINIŲ TECHNINIŲ DOKUMENTŲ RENGIMO IR TOBULINIMO PRIORITETAI

3. Branduolinės saugos normatyvinių techninių dokumentų rengimo ir tobulinimo proceso prioritetinės sritys:
 - 3.1. Vakarų Europos šalių branduolinės saugos reguliavimo institucijų asociacijos (toliau – WENRA) darbo grupių parengtų saugos lygių įgyvendinimas (reaktorių sauga, radioaktyviųjų atliekų tvarkymo sauga);
 - 3.2. atitiktis TATENA saugos ir saugumo standartams;
 - 3.3. 2014 m. liepos 8 d. Tarybos direktyvos 2014/87/Euratomas, kuria iš dalies keičiama direktyva 2009/71/Euratomas, kuria nustatoma Bendrijos branduolinių įrenginių branduolinės saugos sistema (toliau – Branduolinės saugos direktyva 2014/87/Euratom) perkėlimas į nacionalinę teisę;
 - 3.4. sustabdytų Ignalinos atominės elektrinės blokų saugaus eksploatavimo iki panaudoto branduolinio kuro iškrovimo iš energijos blokų saugos užtikrinimas;
 - 3.5. Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo darbų vykdymo saugos užtikrinimas;
 - 3.6. radioaktyviųjų atliekų tvarkymo (rūšiavimas, apdorojimas, pakuočių charakterizavimas, saugojimas, dėjimas į radioaktyviųjų atliekų atliekynus) saugos užtikrinimas;

3.7. branduolinės energetikos objektų ir asmenų, vykdančių veiklą su jonizuojančios spinduliuotės šaltiniais branduolinės energetikos srityje, radiacinės saugos užtikrinimas;

3.8. avarinės parengties visais branduolinės energetikos objektų gyvavimo etapais užtikrinimas;

3.9. branduolinės energetikos objektų, branduolinių, branduolinio kuro ciklo medžiagų ir jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių, naudojamų verčiantis branduolinės energetikos srities veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, fizinės saugos užtikrinimas;

3.10. Lietuvos Respublikos prisiimtų tarptautinių įsipareigojimų dėl branduolinio ginklo neplatinimo užtikrinimas.

III SKYRIUS

BRANDUOLINĖS SAUGOS NORMATYVINIŲ TECHNINIŲ DOKUMENTŲ RENGIMO POREIKIAI 2015–2019 METAMS

4. VATESI, atsižvelgdama į Programos II skyriuje nurodytus prioritetus ir išanalizavusi galiojančius teisės aktus bei rengiamų teisės aktų, reglamentuojančių branduolinę saugą, projektus, išskiria šiuos branduolinės saugos normatyvinių techninių dokumentų rengimo poreikius 2015–2019 metams:

4.1. perkelti į Lietuvos Respublikos įstatymus ir kitus teisės aktus Branduolinės saugos direktyvą 2014/87/Euratom iki 2017 m. rugpjūčio 15 d.;

4.2. tobulinti veiklos branduolinėje energetikoje licencijų ir leidimų išdavimo ir kitų administracinių paslaugų teikimo sistemą, atsižvelgiant į Lietuvos ir užsienio šalių pažangią praktiką licencijų ir leidimų išdavimo branduolinės energetikos srityje, tarptautinius reikalavimus, standartus ir rekomendacijas, VATESI darbuotojų įgytą patirtį prižiūrint Ignalinos atominės elektrinės licencijomis reguliuojamą veiklą, radioaktyviųjų atliekų tvarkymo ir eksploatavimo nutraukimo projektų įgyvendinimą;

4.3. tobulinti teisės aktus, atsižvelgiant į TATENA saugos standartus;

4.4. tobulinti teisės aktus, atsižvelgiant į TATENA Branduolinio saugumo serijos dokumentus;

4.5. tobulinti teisės aktus, atsižvelgiant į WENRA saugos lygius ir tikslus;

4.6. tobulinti teisės aktus, atsižvelgiant į kitų užsienio šalių pažangią praktiką branduolinės energetikos saugos srityje;

4.7. atsižvelgiant į 4.1–4.6 papunkčiuose nurodytus poreikius bei 3.1–3.10 papunkčiuose nurodytus prioritetus, tobulinti galiojančius ar parengti naujus teisės aktus tam, kad būtų tinkamai reglamentuotos šios sritys:

4.7.1. saugos analizė ir pagrindimas;

4.7.2. branduolinės energetikos objektų modifikacijų vykdymas;

4.7.3. branduolinės energetikos objektų saugai svarbių konstrukcijų, sistemų ir komponentų priešgaisrinė sauga;

4.7.4. elektros energijos tiekimo sistemų branduolinės energetikos objektuose projektavimas, įrengimas ir eksploatavimas;

4.7.5. senėjimo valdymas;

4.7.6. įrenginių techninė kvalifikacija (angl. *equipment qualification*);

4.7.7. deterministinė saugos analizė;

4.7.8. projektinių ir neprojektinių avarių valdymas;

4.7.9. branduolinės energetikos objekto (toliau – BEO) eksploatavimo ribos ir sąlygos;

4.7.10. BEO techninė priežiūra;

4.7.11. eksploatavimo patirties naudojimas ir informavimas apie neįprastuosius įvykius BEO;

4.7.12. išorės poveikiai;

4.7.13. vadybos sistemos;

- 4.7.14. planuojamų statyti BEO saugos užtikrinimas: aikštelės vertinimas, BEO projektavimas, statyba, pripažinimas tinkamomis eksploatuoti ir eksploatavimas;
- 4.7.15. radioaktyviųjų atliekų klasės, rūšiavimas, nebekontroliavimas, apdorojimas, pakuočių charakterizavimas, saugojimas;
- 4.7.16. radioaktyviųjų atliekų dėjimas į paviršinius ir giluminius radioaktyviųjų atliekų atliekynus;
- 4.7.17. branduolinių ir branduolinio kuro ciklo medžiagų vežimas;
- 4.7.18. branduolinės energetikos objektų avarinė parengtis;
- 4.7.19. branduolinės energetikos objektų eksploatavimo nutraukimas;
- 4.7.20. branduolinės energetikos objektų radiacinė sauga;
- 4.7.21. branduolinės energetikos objektų ir branduolinių medžiagų vežimo numatomos grėsmės nustatymas;
- 4.7.22. branduolinės energetikos objektų, branduolinių ir branduolinio kuro ciklo medžiagų fizinė sauga;
- 4.7.23. branduolinio kuro ir branduolinių medžiagų sauga;
- 4.7.24. radionuklidų išmetimų iš branduolinės energetikos objektų į aplinką kontrolė;
- 4.7.25. branduolinės energetikos srities veiklos su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais radiacinė ir fizinė sauga;
- 4.7.26. Lietuvos Respublikos priimtų tarptautinių įsipareigojimų branduolinio ginklo neplatavimo srityje įgyvendinimas ir įgyvendinimo priežiūra;
- 4.7.27. licencijų ir leidimų turėtojų darbuotojų atrankos, mokymo ir kompetencijos užtikrinimas;
- 4.8. peržiūrėti, atnaujinti arba, prireikus, pripažinti netekusiais galios teisės aktus, kurie taikomi eksploatuojamai Ignalinos atominėi elektrinei;
- 4.9. toliau tobulinti teisės aktus atsižvelgiant į Verslą prižiūrinčių subjektų veiklos pagrindinių nuostatų koncepcijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. 836 „Dėl Verslą prižiūrinčių subjektų veiklos pagrindinių nuostatų koncepcijos patvirtinimo“, identifikuojant teisinio reguliavimo problemas;
- 4.10. toliau įgyvendinti, tiek, kiek būtina, Verslą prižiūrinčių subjektų keitimosi verslo subjektų pateiktais dokumentais tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. balandžio 15 d. nutarimu Nr. 340 „Dėl Verslą prižiūrinčių subjektų keitimosi verslo subjektų pateiktais dokumentais tvarkos aprašo patvirtinimo“, nuostatas;
- 4.11. toliau įgyvendinti tiek, kiek yra būtina, Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymą;
- 4.12. toliau įgyvendinti Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 1, 2, 9, 43 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo papildymo nauju ketvirtuoju skirsniu ir 9¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. spalio 6 d. pasitarimo protokolo Nr. 65 išrašo 5 klausimą „Dėl ūkio subjektų veiklos priežiūros tobulinimo, institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. liepos 13 d. pasitarimo protokolo Nr. 30 išrašo „46. Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimo Nr. 511 „Dėl institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo“, Institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo gairių aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 511 „Dėl institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo“, nuostatas;
- 4.13. parengti teisės aktus, nurodytus Lietuvos branduolinės bei radiacinės saugos reglamentavimo ir priežiūros sistemos tarptautinės vertinimo misijos ataskaitoje pateiktų rekomendacijų ir pasiūlymų įgyvendinimo priemonių plane;
- 4.14. tobulinti VATESI patikrinimų, nuolatinės priežiūros, saugos peržiūros ir įvertinimo ir kitų sričių reglamentavimą;
- 4.15. tobulinti reglamentavimą atsižvelgiant į Motyvuotą išvadą dėl Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo, patvirtintą VATESI viršininko 2017 m. spalio 5 d. įsakymu Nr. 22.3-174 „Dėl Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė

korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo aprašymo ir Motyvuotos išvados dėl Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo patvirtinimo“;

4.16. įgyvendinti Lietuvos Respublikos radiacinės saugos įstatymo Nr. VIII-1019 pakeitimo įstatymo, perkeliančio 2013 m. gruodžio 5 d. Tarybos direktyvą 2013/59/Euratomas, kuria nustatomi pagrindiniai saugos standartai siekiant užtikrinti apsaugą nuo jonizuojančiosios spinduliuotės apšvitos keliamų pavojų ir panaikinamos direktyvos 89/618/Euratomas, 90/641/Euratomas, 96/29/Euratomas, 97/43/Euratomas ir 2003/122/Euratomas (OL 2014 L 13, p. 1), nuostatas.

5. Atsižvelgiant į šioje Programoje išvardintus poreikius, preliminariai nustatyti peržiūrėtini ir (ar) parengtini teisės aktai (Branduolinės saugos normatyvinių techninių dokumentų rengimo ir peržiūros 2015–2019 m. lentelė (priedas).

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

6. Šia Programa vadovaujamosi rengiant VATESI branduolinės saugos normatyvinių techninių dokumentų rengimo ir peržiūros metinius planus.

7. Programa yra skelbiama VATESI interneto svetainėje.
